

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАКОГНОЗІЇ

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ INTERNET-КОНФЕРЕНЦІЇ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

23-25 листопада 2022 року
на базі кафедри фармакогнозії
Національного фармацевтичного університету
(м. Харків, Україна)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАКОГНОЗІЇ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PHARMACOGNOSY DEPARTMENT

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ
РОСЛИН**

**THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF THE RESEARCH OF
MEDICINAL PLANTS**

Матеріали V Міжнародної науково-практичної internet-конференції

**The Proceedings of the Vth International Scientific and Practical
Internet-Conference**

Харків

Kharkiv

2022

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАКОГНОЗІЇ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної internet-конференції

23-25 листопада 2022 р.

м. Харків, Україна

Харків

НФаУ

2022

УДК: 615:581/582

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А.А., проф. Владимирова І. М., доц. Мала О.С.

Укладачі: ас. Комісаренко М.А., доц. Бородіна Н.В., ас. Горяча О.В.

Конференція зареєстрована в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ) посвідчення № 597 від 02 серпня 2021 р.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин : матеріали V Міжнародної науково-практичної internet-конференції (м. Харків, 23-25 листопада 2022 р.) – Харків: НФаУ, 2022. – 130 с.

Збірник містить матеріали V Міжнародної науково-практичної internet-конференції студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців та практиків.

Напрямами конференції є: підготовка спеціалістів для фармацевтичної галузі; біохімія рослин; питання термінології та систематики рослин; ресурсознавство, культивування, інтродукція, збереження та відновлення біорізноманіття рослин; пошук та вивчення перспективних лікарських рослин; контроль якості лікарської рослинної сировини; технологія та контроль якості лікарських рослинних засобів, домішок до харчових продуктів, парфумерно-косметичних засобів; фармакологічні дослідження біологічно активних речовин, лікарських рослинних засобів; фармацевтичне правознавство; фармакоекономічні дослідження; ветеринарна фармація; інформаційні технології у фармації.

Для широкого кола науковців, магістрантів, аспірантів, докторантів, викладачів фармацевтичних та медичних закладів вищої освіти, співробітників фармацевтичних підприємств, фармацевтичних фірм.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

До питання впровадження сучасної систематики в освіту фармацевтів

¹Філатова О. В., ²Волкова Р. Є., ³Гонтова Т. М., ³Машталер В. В.

1 Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Кафедра природничих дисциплін (м. Харків, Україна) ztaxonf@gmail.com

2 Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Кафедра ботаніки (м. Харків, Україна) ruslana_ev@ukr.net

3 Національний фармацевтичний університет,

Кафедра фармакогнозії (м. Харків, Україна)

gnosy@nuph.edu.ua

Вступ. На основі досягнень молекулярно-філогенетичних досліджень групою вчених провідних світових установ була створена система Angiosperm Phylogeny Group (APG), перший варіант якої був опублікований у 1998 р., а останній у 2016 (APG IV). Ця система все більш широко впроваджується в ботанічній систематиці і номенклатурі багатьох країн. У світовій ботанічній спільноті відповідність назв рослин визначають згідно ботанічних баз даних, таких як Plants of the World Online і World Flora Online.

Мета. Оцінити доцільність використання система у навчальному процесі НФАУ при вивченні освітнього компоненту «Фармацевтична ботаніка».

Матеріали та методи. Використано сучасну науково-довідкову літературу, пошуковий, описовий та логічний методи. Визначення сучасних назв рослин і їх систематичної приналежності проводили згідно World Flora Online.

Результати та їх обговорення. Нами було проаналізовано 124 види вищих судинних рослин, що належать до 42 родин з трьох відділів: Angiosperms (114 видів), Gymnosperms (8 видів) та Pteridophyta (2види). Всі види, що вивчаються в розділі «Систематика рослин» з класу Liliopsida тепер належать до класи Monocots, майже всі з класу Magnoliopsida до класи Eudicots. Виняток складає *Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill. яка за системою APG IV включена до Austrobaileyales – примітивної древньої класи Базальні покритонасінні.

Зміни виявлено в назвах таксономічних категорій 25 видів. На рівні виду (Species) – 4 види змінили свої назви (наприклад, *Fagopyrum sagittatum* тепер має достовірну назву *Fagopyrum esculentum* Moench); на рівні роду (Genus) – 10 видів (наприклад, *Elytrigia repens* тепер має наукову назву *Elymus repens* (L.) Gould) та на рівні родини (Family) – 11 видів (наприклад, *Convallaria majalis* L. належала до родини Convallariaceae, а за системою APG IV до Asparagaceae). Треба зазначити, що зміна назви деяких родин могла відбутися в наслідок вливання однієї родини в іншу, наприклад родина Alliaceae спрощена, цей таксон переведено на рівень підродини і включено до родини Amaryllidaceae. Так само і з родиною Tiliaceae, яка увійшла до родини Malvaceae на рівні підродини. Під *Digitalis*, що відносився до Scrophulariaceae зараз належить до Plantaginaceae, хоч Ранникові у сучасній системі існують. У деяких представників змінився вищий ранг таксонів, наприклад, *Equisetum arvense* L., раніше відносився до відділу Equisetophyta, а тепер належить відділу Pteridophyta.

Висновки. Проведений аналіз дає можливість осучаснити фахову підготовку фармацевтів, але, враховуючи використання традиційних назв рослин у фармацевтичному виробництві і назвах лікарської рослинної сировини, доцільно поряд з новими науковими назвами використовувати і загально прийняті у фармації.

Література. World Flora Online URL : <https://wfoplantlist.org/plant-list>. (дата звернення: 15.11.2022)

	Стор.
<i>Arctium lappa</i> L. Root Polysaccharides: Therapeutic Potential and Prospects for Use A. O. Aksonova, O. V. Goryacha	5
Membranoprotective action of food concentrate of apple phenolic compounds on spontaneous hemolysis model Galuzinska L. V., Fylymonenko V. P.	7
Studying the antimicrobial and antiviral potential of <i>Momordica charantia</i> L. Dubinina N. V., Samadov B. Sh., Tishchenko I. Yu.	8
Pharmacological properties of <i>Hedera helix</i> L. and prospects for its use Horoshko O. M., Zakharchuk O. I., Marchyshyn S. M., Kostyshyn L. V., Matushchak M. R., Drachuk V. M., Sakhatska I. M., Ezhned M. A., Mykhailiuk N. V.	10
Determination of technological parameters of raw materials of plants of the genus <i>Forsythia</i> Komisarenko M. A., Huzieiev D. V.	12
Antimicrobial activity of alkaloids Seniuk I., Filimonova N.	13
Mechanisms of the biological effects of phytoestrogens Seniuk I., Kravchenko V., Benarafa Ibrahim Amin	15
Phytochemical study of the herba of <i>Cardaria draba</i> L. Skrebtsova K. S., Leshchenko V. V.	18
Antibacterial Activity of Commercial Geranium Essential Oil Against Some Gram-Positive and Gram-Negative Bacteria N. Stefanowski, H. Tkachenko, N. Kurhaluk	19
Antimicrobial Properties of Ethanolic Extract Derived From Leaves of <i>Ficus Cyathistipula</i> Warb. (Moraceae) H. Tkachenko, N. Kurhaluk, O. Hasiuk, S. Beschasnyi, L. Buyun, V. Honcharenko, A. Prokopiv	22
iomarkers of Oxidative Stress in the Equine Plasma After <i>In Vitro</i> Exposure With Extract Obtained From Leaves Of <i>Ficus Deltoidea</i> Jack (Moraceae) H. Tkachenko, N. Kurhaluk, O. Hasiuk, S. Beschasnyi, L. Buyun, V. Honcharenko, A. Prokopiv	25
Phytochemical study of the leaves <i>Chamaedorea elegans</i> Rud R. P., Komisarenko M. A.	28
Determination of the composition of sapons in biotransformed medicinal raw material of <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino L. Yuxiu, O. Nikitina, Yu. Moldozhonova	29
Можливість комбінованого застосування лікарської рослинної сировини шипшини травневої та обліпихи крушиновидної Авад А.А.Дж.А., Король В. В., Анахіна В. А., Кирильчук А. О.	30

Фітотерапія захворювань щитоподібної залози Авад А.А.Дж.А., Щербак О. А.	32
Розробка технології водного екстракту в умовах комплексної переробки квітів календули лікарської Бабич А. М., Ніколайчук Н. О.	34
Ультроструктури поверхні листків <i>Viburnum opulus</i> L. флори України Баданіна В. А., Футорна О. А.	36
Розробка складу капсул комбінованої дії Безнос Ю. В., Манський О. А.	38
Ідентифікація БАР у листі есхінантусу чудового (<i>Aeschynanthus speciosus</i>) Білозор А. О., Кисличенко В. С., Тартинська Г. С.	39
Експериментальна терапія та профілактики рідкими екстрактами <i>Capsicum annuum</i> L. на моделі специфічного ад'ювант-індукованого артрити Бойко Ю. О., Бойко І. А., Терентьева Т. О.	40
Дослідження карбонових кислот представників секції <i>Leuce</i> Duby роду <i>Populus</i> L. Бородіна Н. В., Дубовик Д. Є., Діхтяренко Т. О.	42
Дослідження ліпофільного екстракту <i>Salix triandra</i> L. Бородіна Н. В., Шулакова А. В. Шевцова К. В.	44
Фармакологічні властивості мажевої форми препарату «Мареполіміел» Бродська А. Ю.	45
Вивчення гострої токсичності та діуретичної активності екстракту рідкого спиртового мишію італійського трави (<i>Setaria italica</i>) Бурлака І. С., Мірошніченко О. М.	47
Дослідження безпеки вітамінних препаратів синтетичного та рослинного походження Бутко Я. О., Камко (Маленко) А. А., Меленченко Н. О., Хмелевський М. О.	49
Дослідження бобівника трилистого Васильченко В. С., Демешко О. В.	50
Дослідження лікарських рослин, що володіють гіпоазотемічною дією Василюк В. М., Старченко Г. Ю.	52
Ромашка лікарська (<i>Chamomilla recutita</i>) – цінне джерело біологічно активних речовин Володіна А. Р., Лобашова О. І.	53
Озонолітичний синтез антранілової кислоти – напівпродукту для виробництва парфумерно-косметичних засобів Галстян А. Г., Задворних І. С.	55
Перспективи фармакогностичного вивчення сортів подорожника великого Гонтова Т. М., Макачук В. В.	56
Оптимізація процесу екстракції атропіну та скополаміну з трави Беладони звичайної (<i>Atropa belladonna</i>) Гончарова О. С., Протункевич О. О.	58

Дослідження з вибору активних фармацевтичних інгредієнтів при розробці песаріїв протигрибкової дії	60
Грачова Ю. М., Криклива І. О.	
Розробка складу таблеток протизапальної дії	61
Гребенюк М. П., Манський О. А.	
Екстракти золотушника звичайного трави – перспективні субстанції для створення лікарських засобів з гепатопротекторною активністю	62
Грицик Ю. А., Кошовий О. М., Ковальова А. М., Ільїна Т. В.	
Вивчення якісного складу органічних кислот космеї двічіперистої	63
Дейнека А.С., Журавель І. О.	
Антигістамінні властивості череди трироздільної	64
Демешко О. В., Урсул О. М.	
Дослідження температурно-часового режиму екстрагування біологічно активних сполук з трави медунки	65
Демчук Ю. В., Ніколайчук Н. О.	
Якісне та кількісне визначення амінокислот нікандри фізалісовидної	66
Дудкін К. О., Новосел О. М.	
Перспективні властивості препаратів на основі <i>Plantago major</i> L., <i>Plantago asiatica</i> L., <i>Plantago lanceolata</i> L.	68
Єренко О. К., Хортецька Т. В.	
Фітохімічне та фармакологічне дослідження екстракту париля звичайного	69
Журавель Д. Г., Кошовий О. М., Ковальова А. М., Грицик А. Р.	
Аналіз складу зборів для профілактики захворювань урологічної системи	70
Каланча Д. В., Сагайдак-Нікітюк Р. В.	
Визначення антимікробної активності м'яких лікарських форм на основі хвилівнику звичайного трави екстракту густого	71
Кисличенко В. С., Бурда Н. Є., Буряк М. В.	
Вивчення рослинних пігментів молочаю облямованого трави	72
Коваль О. А., Новосел О. М.	
Вивчення мінерального складу зимолубки зонтичної трави	73
Коврегін О. В., Владимірова І. М.	
Дослідження вмісту мінеральних елементів сировини <i>Asplenium scolopendrium</i> L. (Aspleniaceae) флори Українських Карпат	74
Крч Х. Л., Симканич О. І., Качур І. І., Сватюк Н. І.	
Дослідження технологічних параметрів сировини золотушника канадського	76
Крюкова А. І., Іванова В. С., Ковалева Т. М., Коноваленко І. С.	
Опрацювання складу фітокомпозиції для лікування пролежнів та інших ран	77
Лавра Х. І., Шаповалова Н. В., Лисюк Р. М.	
Інтродукція <i>Macleaya cordata</i> (Willd.) R.Br. в умовах ботанічного розсадника кафедри біології Уманського національного університету садівництва та використання	79
Мамчур Т. В.	

Одержання та дослідження екстрактів з коренів мильнянки лікарської Марчишин С. М., Васенда М. М., Костишин Л. В.	82
Визначення кількісного вмісту флавоноїдів трави <i>Comarum palustre</i> L. Маслов О. Ю., Мельникова А. О., Комісаренко А. М.	83
Визначення кількісного вмісту флавоноїдів листя <i>Rubus chamaemorus</i> L. Маслов О. Ю., Ференц Т. Ю., Комісаренко А. М.	84
Маркетинговий дослідження асортименту фармацевтичного ринку препаратів на основі <i>Arctium lappa</i> L.	85
Матушак М. Р., Захарчук О. І., Горошко О. М., Сахацька І. М., Ежнед М. А., Костишин Л. В., Михайлюк Н. В.	
Пасифлори трава – перспективний вид лікарської рослинної сировини Невинна В. В., Владимірова І. М.	86
Дослідження компонентного складу ефірної олії <i>Heracleum sibiricum</i> L. Очкур О. В., Рябініна Я. Ю.	88
Дослідження компонентного складу ефірної олії <i>Eupatorium cannabinum</i> L. Очкур О. В., Нікешина В. В.	89
Фітохімічне дослідження трави <i>Gratiola officinalis</i> L. Очкур О. В., Хамровська А. В.	90
Фітохімічне дослідження трави <i>Asclepias syriaca</i> L. Очкур О. В., Бодак Т. В.	91
Дослідження компонентного складу ефірної олії коренів <i>Pimpinella major</i> (L.) Huds.	92
Очкур О. В., Романюк К. В.	
Фітохімічне дослідження листя кремени гібридної Очкур О. В., Александрович М. Ю., Гончаров О. В., Шалахіна Л. О.	93
Функціональні властивості лектинів деяких лікарських видів рослин Паламарчук О. П., Джуренко Н. І.	94
Розробка технології і визначення критичних параметрів виробництва олійного екстракту з суміші лікарської рослинної сировини Половко Н. П., Нестерук Т. М.	96
Технологічні параметри сировини абрикосу звичайного Попова Н. В., Куцанян А. А.	97
Лікарська рослинна сировина у фармакотерапії серцево-судинних захворювань Присяжнюк Д. О., Олійник С. В., Ярних Т. Г.	98
Виявлення та визначення кількісного вмісту хлорофілів та каротиноїдів у траві геліопсису соняшниковидного Процька В. В.	100
Поширення <i>Synodon dactylon</i> L. в Україні як чинник розвитку алергії до пилку тропічних злаків Родінкова В. В., Криклива С. Д., Кременська Л. В.	101
Дослідження полісахаридів сальвії блискучої Романенко С. Р., Новосел О. М.	103

Вміст гідроксикоричних кислот у траві арахіса культурного	104
Романова С. В., Мала О. С., Демешко О. В., Дученко М. А.	
Питання взаємодії лікарських засобів та фітопрепаратів у професійній діяльності фармацевтів	105
Рубан Я. В., Степанова С. І.	
Характеристика видів глоду та їх використання у фармації і медицині	106
Северин М. А., Владимірова І. М.	
Аспекти використання перцю стручкового у медицині та фармації	108
Сиплива С. А., Владимірова І. М.	
Вплив факторів навколишнього середовища на концентрацію флавоноїду рутину у лікарській рослинній сировині	110
Степанов Є. В., Пасічник С. В.	
Елементний склад плодів <i>Robinia viscosa</i> Vent	112
Талер О. Ю., Гонтова Т. М.	
Визначення кількісного вмісту антоціанів у квітках цинії витонченої (<i>Zinnia elegans</i> Jacq.)	114
Тулуб І. О., Бурда Н. Є.	
Аспекти використання чистотілу великого у медицині та фармації	115
Уманець Л. В., Владимірова І. М.	
До питання впровадження сучасної систематики в освіту фармацевтів	117
Філатова О. В., Волкова Р. Є., Гонтова Т. М., Машталер В. В.	
Фітохімічний склад і фармакологічні властивості <i>Morus nigra</i> L. листя	118
А. Цегельний, О. Нікітіна	
Пошук перспективних лікарських рослин противірусної дії	119
Шаповалова Н. В.	
Дослідження складу арніки квіток методом ВЕРХ	121
Шостак О., Граніка С., Криворучко О.	
Дослідження протизапальних властивостей густого екстракту коренів лопуха великого	122
Щокіна К. Г., Арусханян Р. С., Белік Г. В.	
Аналіз хімічного складу та застосування рослин-символів України	124
Яворська В. С., Демешко О. В.	